

Onderbouwing awareness training bij (hoog) risico honden voor alle medewerkers werkzaam bij de politie

Henri Schipper

Tactisch Coordinator Dierenwelzijn eenheid Rotterdam

Concept

Versie datum 2 mei 2018

Documentinformatie

Versiegeschiedenis

Versie	Versie datum	Samenvatting van de aanpassing	Gemarkeerde wijzigingen
1	02-05-2018	Op verzoek OBТ: onderbouwing van nut en noodzaak awareness training hoog risico honden	

Distributie / besproken met

Versie	Verzend datum	Naam	Afdeling / Functie
1	02-05-08	Karin Krukkert (in cc Hans van Dolderen: directeur bedrijfsvoering)	Directeur Operatie
1	02-05-2018	Nico Snoep (in cc Hakan Kayaturan: teamchef OBТ eenheid Rotterdam0)	Portefeuillehouder Dierenwelzijn
1	02-05-2018	Henri Schipper	Tactisch Coördinator Dierenwelzijn
1	08-05-2018	Leon Heijmans	Secretaris IBD

© Politie, all rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Politie.

Inleiding

Op verzoek van de afdeling OBT is deze notitie opgesteld om de nut en noodzaak en onderbouwing te geven voor de awareness training aan alle executieve collega's werkzaam binnen de politie eenheid Rotterdam. De nadrukkelijke wens van alle Tactische Coördinatoren Dierenwelzijn binnen de Nationale Politie is om de Awareness training landelijk in te voeren.

Introductie

Regelmatig wordt ons land en ook binnen de eenheid Rotterdam opgeschrikt door een ernstig bijtincident, waarbij een hond, een mens, een hond een hond of een hond een ander dier ernstig verwond (schapen en reeën in de buitengebieden door loslopende honden). Een schatting is dat er per jaar 150.000 personen in Nederland door honden worden gebeten, van wie een derde ernstig en dat het nog vaker voorkomt dat honden door honden worden gebeten.

Er zijn in Nederland ongeveer 1,5 miljoen honden. In één op de vijf huishoudens zijn één of meer honden aanwezig, meestal (80%) één hond (Dibevo en NVG, 2017). Onderzoek uit 2008 geeft aan dat er in Nederland jaarlijks circa 150.000 mensen gebeten worden door honden waarbij circa 50.000 mensen medische zorg ontvangen en er circa 230 mensen worden opgenomen in het ziekenhuis. Gemiddeld leiden bijtincidenten tot één dodelijk slachtoffer per jaar (Commissie van Sluijs, 2008). Over incidenten waarbij honden andere honden bijten, zijn geen cijfers bekend. Het probleem is groter dan wij nu denken en cijfermatig in beeld hebben. Bijtincidenten kunnen ernstig zijn en blijvende schade aan het slachtoffer toebrengen. Uit gesprekken met betrokkenen blijkt schade, vanwege het ontbreken van WA-verzekeringen, vaak niet te verhalen op de eigenaar van de hond. Naast de materiële is ook de immateriële schade relevant. Bovendien worden niet alleen mensen, maar ook honden en andere dieren ernstig verwond of doodgebeten. Hoewel de aard en omvang van ernstige incidenten met dierlijke slachtoffers onbekend is, leidt dit tot maatschappelijke onrust en in voorkomende gevallen tot ernstig leed bij mens en dier.

De meeste bijtincidenten doen zich voor in de huiselijke kring en betreffen de eigen of een bekende hond. Kinderen zijn hiervan vaker slachtoffer dan volwassenen. Bij bijtincidenten in de openbare ruimte zijn juist vaker volwassenen betrokken.

Alle 'blauwe' collega's' zouden tijdens een IBT sessie moeten worden bijgepraat over de risico's tijdens contacten met een (HR) of andere risico hond. Zij moeten dus weten wat een HR hond is of waar je ze aan herkent en welk gedrag deze honden kunnen vertonen en wat dan de gevolgen zijn. Preventie is dus zeer belangrijk. Ga bijvoorbeeld nooit in een woning bemiddelen terwijl een of meerdere HR honden rond lopen, maar herken deze honden direct bij binnenkomst en laat de honden even in een aparte ruimte plaats nemen. Als dat niet (meer) mogelijk is wat dan?

Collega' bewust maken van de noodzaak om de aanwezigheid van HR honden altijd te muteren zodat andere collega's bij een volgende bezoek voorbereid zijn (via RTC). Ook is van belang dat zij weten wat zij moeten doen in geval van een bijtincident. Welke bevoegdheden heb ik, wie kan ik om expertise vragen en kan een eigenaar altijd aangifte doen en van welk strafbaar feit dan? Wij hebben een strafrechtelijk taak!

Zij nog opgemerkt dat ook minder risico lijkende hondenrassen tot bijten kunnen overgaan. Recent voorbeeld van een border collie in de eenheid Rotterdam (Middelharnis) die een jongen beet tijdens het trainen op het voetbalveld en nadat de dierenambulance terplaatse was en die de chip uit wilde lezen, ook gebeten werd.

Binnen de eenheid Rotterdam heeft de gemeente Rotterdam **eind 2017** het plan van aanpak agressieve honden gepresenteerd. Doel daarvan is meer preventief ingrijpen mogelijk te maken en daardoor het aantal bijtincidenten te verminderen. Kunnen wij het gedrag rondom risico honden in vroeg stadium aanpakken, dossier opbouw doen in geval van een bestuurlijke maatregelen de samenwerking tussen partijen waaronder de politie (nog) beter borgen? In een taakverdeling met de politie is afgesproken dat Rotterdam preventief optreedt.

Het in beslag nemen van honden na (ernstige) bijtincidenten is een taak voor de politie als onderdeel van strafrechtelijke handhaving.

Een belangrijk onderdeel was het instellen van een meldpunt waar Rotterdammers hun zorgen over gevaarlijke honden kunnen melden. Dat kunnen bijtincidenten zijn, maar ook zorgen dat een hond kan gaan bijten. De reden hiervan is preventief.

Gemeentelijke wijkhandhavers (Boa's) zijn opgeleid om meldingen te kunnen onderzoeken. Twee teamleiders coördineren de onderzoeken. Daarnaast zijn er twee adviseurs die na onderzoek namens de burgemeester kunnen beslissen om een muilkorf- en aanlijnplicht op te leggen.

In een half jaar zijn er 85 meldingen binnengekomen. Deze zijn onderzocht. Dat heeft geleid tot **8 nieuwe muilkorfgeboden**. In **totaal** heeft **Rotterdam nu 33 muilkorfgeboden** opgelegd in de afgelopen jaren.

Ook de gemeente Dordrecht zal een meldpunt inrichten. Deze zal medio 2^e helft 2018 actief zijn. Dordrecht volgt het Rotterdamse model. Het Ministerie van Economische Zaken heeft gemeenten geadviseerd actief werk te maken met het meldpunt. Diverse gemeenten in het land zijn opgestart of bevinden zich in de opstart fase. Steeds meer gemeenten onderkennen dat bijtincidenten een steeds groter probleem wordt.

Cijfers

De gegevens huishouding binnen de Nationale Politie is niet optimaal en op orde. Incidenten worden en kunnen op verschillende manier in het BVH systeem worden weggeschreven waardoor analyse en overzichten moeilijk te geven zijn. Tevens, door onwetendheid en desinteresse met het onderwerp, worden incidenten op verschillende wijze weggeschreven met verschillende maatschappelijke klassen, doorverwezen en niet eenduidig afgehandeld. Binnen dierenwelzijn alleen al zijn er 17 verschillende maatschappelijke klassen, variërend van loslopende hond, overlast hond, gezondheid en welzijn, loslopend dier, overige meldingen, overige overtredingen Flora en Fauna, dood dier en gevaarlijke hond.

Wil je een proces-verbaal op kunnen maken voor een bijtincident dan moet je dat wegschrijven onder de klasse: F000 (overige overtredingen), anders kan je geen documenten koppelen. Deze maatschappelijke klasse is dus een vergaarbak van allerlei overtredingen. Bijtincidenten daaruit filteren is een handmatige handeling en wil je het inzicht krijgen moet je dat dagelijks dan wel wekelijks uitvoeren: anders is het niet meer te overzien.

Incidenten worden ook vaak weggeschreven onder een maatschappelijke klasse naar zwaarte van het incident en de prioriteit die het operationeel centrum aan die melding geeft:

Voorbeeld:

Melding vechtende honden in park. Tevens is een van de eigenaren onwel. De melding was in eerste instantie honden. Gaandeweg de melding werd het onwel persoon en kreeg het een NU (prio1) status en werden andere hulpverleningsdiensten ook ingezet. Ter plaatse blijkt na ernstig bijtincident waarbij een HR hond een andere hond ernstige bijtwonden toebrengt, de eigenaar te zijn overleden. Omdat deze melding ter kennisgeving van de Tactisch Coördinator wordt gemeld, volgt hij inhoudelijk de zaak. Bij latere analyse komt dit incident niet meer voor in de telling van de maatschappelijke klasse: gevaarlijke hond. Het is weggeschreven volgens de maatschappelijke klasse: onwel persoon.

De Tactisch Coördinatoren Dierenwelzijn binnen de Nationale Politie pleiten voor een maatschappelijke klasse en zoekfuncties op woorden als: gevaarlijke hond, HR hond, bijten, pitbull etc. Ook wordt er binnen de eenheden op verschillende wijze overzichten geproduceerd. Soms handmatig, soms met behulp van eigen gebouwde Excel bestanden. Ook daar wordt een landelijke wijze van gegevens bevraging voorgesteld. Op deze wijze wordt de kans op missen van meldingen in overzichten een minder groot dan nu het geval is.

Cijfers eenheid Rotterdam

cijfers gevaarlijke hond:

Maatschappelijke klasse: gevaarlijke hond: E82

District	2016	2017	1 ^e kw 2018	
Rnm-Noord	52	36	11	
Rdam Stad	11	10	06	
Rnm-Oost	35	38	12	
Rdam-Zuid	54	29	09	
Rnm-Zuid-west	98	103	17	
ZHZ	133	128	35	
Zeehavens (ZHP)	1	0	0	
Totaal	384	344	90	

Deze cijfers zijn slechts een indicatie. Het aantal geregistreerde incidenten bij de politie kan hoger zijn door eerder omschreven problematiek rondom registraties.

Cijfers Landelijk (alle eenheden):

Landelijk zien de cijfers er als volgt uit:

Incidenten (stuur)	2016	2017	1e kw 2018
wrkgb NP: Eenheid Noord-Nederland	457	464	126
wrkgb NP: Eenheid Oost-Nederland	740	714	237
wrkgb NP: Eenheid Midden-Nederland	345	369	119
wrkgb NP: Eenheid Noord-Holland	323	318	94
wrkgb NP: Eenheid Amsterdam	244	203	51
wrkgb NP: Eenheid Den Haag	338	373	127
wrkgb NP: Eenheid Rotterdam	384	345	90
wrkgb NP: Eenheid Zeeland-West-Brabant	314	319	96
wrkgb NP: Eenheid Oost-Brabant	214	237	72
wrkgb NP: Eenheid Limburg	202	172	49
Totaal	3.561	3.514	1.060

14-mei-2018

Conclusie

Conclusie is wel, dat er dagelijks incidenten met HR (risico) honden plaatsvinden. Veel incidenten worden zelfs niet bij de politie gemeld, worden via dierenartsen, dierenziekenhuizen en ziekenhuizen behandeld en geregistreerd.

Ook in de aanpak van bijtincidenten waarbij de politie een rol heeft (strafrechtelijk handhaven) valt veel te verdienen. Niet altijd wordt bij een heterdaad situatie de hond (in overleg met de officier van justitie) inbeslaggenomen. Vaak weet de gemiddelde politiefunctionaris niet hoe te handelen. Soms wordt gesteld dat het een civiele zaak is. Een landelijke richtlijn: hoe om te gaan met bijtincidenten voor alle politiemedewerkers in Nederland, is in de maak (concept gereed).

De awareness training kan bijdragen aan meer bekendheid en eenduidiger afhandeling van bijtincidenten door de Nationale Politie. Van de politie mag verwacht worden dat zij haar taken in het kader van dierenwelzijn oppakt (zoals is besloten) en dat de partners in het speelveld van dierenwelzijn op ons kunnen rekenen. Volg de media dagelijks en je komt (ernstige) bijtincidenten tegen.

(Hoog risico) honden vormen een steeds groter wordend probleem. Dergelijk honden zijn bij bepaalde categorieën mensen ook een status symbool (hype), worden gebruikt ter verdediging van territorium dan wel illegale activiteiten, worden ingezet ter intimidatie, bedreiging en als wapen. Binnen de criminele wereld zijn dergelijke honden een “normaal” verschijnsel. Gezien het vorenstaande is de kans zeer groot dat politiemensen in de uitoefeningen van hun taak in aanraking komen met een incident met een gevaarlijke (hoog) risico hond. Is de gemiddelde politiemans / vrouw dan voldoende toegerust op te weten wat hij / zij moet of kan doen.

In gesprekken gevoerd door de voormalige Tactisch Coordinator Dierenwelzijn van de eenheid (Huib van der Vorst), met directeur Bedrijfsvoering en de teamchef OBT, werd de noodzaak van deze awareness training onderkend. Zij steunden het plan om dit binnen OBT een plaats te geven. In de gesprekken tussen de directeur Operatiën, de portefeuillehouder Dierenwelzijn en de huidige Tactisch Coordinator Dierenwelzijn (voortgangsgesprek portefeuille) werd deze noodzaak en behoefte opnieuw bevestigd.